

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adának vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 "
Negyedévre 3 "
Egy hóra 1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábrótt garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wellseile 22)
Haasenstein és Voglernél (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-t 9 szám emelet.)

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest, april 17. 1871.

(A.) A bécsi hivatalos lap tegnapi száma nagy fontosságú eseményt hozott köztudomásra. Ő cs. és királyi Felsége Grocholski lovagot, Gácsország egyik ismert politikai egyéniségét és képviselőjét a birodalmi tanácsban tárczanélküli miniszterre nevezte ki. E kinevezés kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a Hohenwarth-kormány a zilált osztrák belviszonyok rendezését jelentékeny lépéssel előre hozta. A mi a német pártnak majdnem három évi kormánykodása idején nem sikerült és túlzott centralista törekvései folytán nem sikerülhetett, mit a nemes és elismerésre méltó intencióktól vezetett Potocky-cabinet megvalósítani képes nem volt: a lengyelekkel való kiegyezést Hohenwarth gróf alig három havi ministersége után immár szerencsésen bevezette s valószínűleg nem sokára be is fejezendi.

Nincs Európában állam, mely a belviszályoktól annyira túlárasztva lenne, mint az osztrák-magyar birodalom Lajthán tul fekvő része. Eltekintve az ultramontán, conservatív, haladó és radicalis pártárványoktól, van ott tiroli kérdés, szlovén kérdés, cseh és lengyel kérdés, sőt immár a keletkező német kérdés előjelei is mutatkozni kezdenek. Valóságos Augiás-istálló Austria s herculesi munkát fog végezni az, ki e soknemű kérdésnek csak nagyobb részét is szerencsés megoldásra hozandja. A Hohenwarth-kormány legalább meg tudta kezdeni e munkát, míg összes előzői úgy jártak körülötte, mint a hogy kissé trivialisan mondani szokták: „a macska a forró kása körül”, noha akarták, még sem volt fogalmuk arról, hogyan kezdjenek hozzá.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Magyarország őstörténetéből.

Hóke Lajostól.

I.

Történetelőtti korszak.

A földnek, belforradalmak, s a fölepét borító vizek lepadása által korszakokként alakulását, jelen állapotába fejlődését, annak rétegeiből, s a rétegek közti növény- s állatmaradványokból olvassa ki a földtan. A földön lakott s egymásra következett népek koronkénti változását s fejlettségi állapotát pedig ezeknek a földben vagy a földszínen talált műveiből és netán fennmaradt szóhagyományjaiból: a történetészet, és jelesen ennek legrégibb, még az írás feltalálását megelőző, de csak nem régóta ismert, ennél fogva még eléggé át nem tanulmányozott, két tanuja: a régészet és nyelvészet ismerteti. A jelen Magyarország hajdanáról, csak a rómaiaktól s csakis a Krisztus születése óta van némi írásbeli tudomásunk. Ámde a földben talált kőbalták, kőkések, s vésők, kőnyílhegyek, agancs- és csontszerszámok; az u. n. pogánytemetőkből talált durva cserépedények, tormaadványok, egyes családok évtizedek folytán halommagasra nőtt éttelepei — Magyarádon, Ipolykiskesszin, Szihalmon stb. a pannoniái rómaiakat századokkal megelőző kőkorszakra utalnak. Kr. e. 270 évvel, a rajnántuli gallok, kiknek elődei az előtt száz évvel a Po völgyét elfoglalták, új rajban főlzállva keletre indultak, s míg egy részök Görögországon keresztül törve, kis Ázsiában a rólok nevezett Galatiában helyet foglalt: más részök, a középső Duna mellékén telepedett meg, s alája veté a még kezdetleges kőszerszámmal élő vendeket, szármataikat s más ismeretlen nevű itt lakó népeket; és itten szép tökélyre vitte a magával hozott, az

Hohenwarth gróf a tiroliak katolikus érzelmeit megnyugtatta s rögtön in medias res érintkezésbe helyezte magát a cseh és lengyel pártvezérekkel. A kiegyezés alapfeltételeül csak azt tűzte ki, hogy annak a jelenleg létező alkotmány szabványai szerint kell megtörténnie, különben mindazon engedményeket kilátásba helyezte, melyek az őszbirodalom lételevél összeférnek. A csehek ez ígéretek daczára is reserváltak maradtak s úgy látszik Hohenwarth gróf mindeddig hasztalan kopogtatott nálók.

A lengyeleknél tett fáradozásai ellenben sikeresebbek voltak. A hosszas Bécsben és Lembergben folytatott alkudozások gyümölcse nem „ridiculus mus”, hanem valóban a közös egyetértés helyreállítása, az előleges kiegyezés vezérelvének megállapítása volt. Grocholski lovag csak azon czélból lett miniszterre kinevezve, hogy a birodalmi tanács két házában a kormány által előterjesztendő kiegyezési javaslatokat támogassa és keresztülvigye. Ma még a lengyeleknek tett engedmények felett a titok fátyola lebeg ugyan, de mint magán-információink mondják, nagybárá csak a Galicziának az adminisztratio és az önkormányzat terén adandó szabadságokból állanak, s teljesen megóvják az őszbirodalom kormányzatához mulhatlanul szükséges egységet és összhangzatot.

Az osztrák alkotmány szavai és szelleme szerint a kiegyezés természetesen mindaddig érvényes nem bir, míg az az alkotmányos tényezők szentesítésével ellátva nincs. Grocholski kinevezetése tehát csak a kiegyezés bevezető lépésének tekintendő. Ő Felsége, a kormány s a lengyel pártvezérek bizonyos megállapodásokra jutottak, de ezzel a kiegyezkedési munkának csak első s talán könnyebb fele van elintézve. Most a birodalmi tanács fog szólni, s a mennyire a centralista part mai rövid nyilatkozataiból előre sejtethető, annak jelen német többsége igen erős critica alá veendi az eléje terjesztendő javaslatokat. Az osztrák-németek még mindig nem tanultak semmit; ma is oly ridegen útasítanak vissza a nemzetségeknek adandó minden engedményt, mint akkor, midőn a centralisatio buzája még teljesen virágzott s Schmerling lovag úr nagy büszkén a „wir können warten” szavakat hajította a magyarok lábai elé.

Van azonban remény, hogy a birodalmi ta-

őseim iparában u. n. „bronz korszakot.” A gallok után lelt arany-, bronz ékszerek, fegyverek, lőszerszámok; ha ugyan mindezek, e gall nép művei: műveltségök dicséretes fokára mutatnak.

A nyelvészet, a történelem legidősb leánya s tanuja, Európa arja népeit, a most ugynevezett román, germán és szláv népeket Ázsiából hozta ki. Ugyanonnán, amazokkal egy időben-e, előttök vagy utánok? ereszkedtek be északra: a finn-ogor, délen: a kaspi s fekete tenger mellékén: a hun-ogor népek, kikből Herodot már ötöd-fél száz évvel Krisztus előtt, az „agathyrzeket,” a Kr. u. X. században u. n. akaczir v. kozár népet, már Erdélyben említi. Valamint ma, hajdan is a szláv nemzet vala Európában legelterjedtebb. Az adriai tengertől a thüringi erdőig, hajdan vendek laktak. Nevüket viseli a Po tövével: a veneti nép; Venedig, Velenczeváros; a felső Dunánál, Vindelicziában: Augusta-Vindelicorum-Agosta, Vindobona-Bécs stb. ezek rokonai voltak a hajdani pannonok; ezek ősei a mai vendek és szloveneknek, kiket a germanok a felső Száva s Dráva vidékére szorítottak. Az északi s nyugoti Kárpátok közt: szármataik, Wutke szláv értelmezése szerint magyarul: származékok; a keleti Kárpátok közt ugyancsak szláv fajta geták laktak. A folyam-nevek: Don, Duna, Duna, Dvina, Drina, Denep, Ister, Stry, Sztrigy, Bisztricz, Garan, Hron, Garonne, Rhóna, Rha, Rajna, Réka, a dunai Rába s a viszlai Rába, a dunai Szala és az Elbe-Saale stb. mind ősidőbeli rokon eredetre mutatnak. A March-Morava és a szerb Morava, a cseh Moldava meg a moldvai Moldava: a VII. században a Sudek közl az al-Dunához származott szerbek által őshonukból hozott nevek. (Hát a Sió, Sajó, Sily?)

A Duna középfolyását környező tartományokat, a rómaiak, a Duna jobbán: Pannoniának, a Duna-Tisza között, valamint a nyugoti Kárpátok vidékeit: Jazygiának, a tiszántuli tartományt, mind a feketetengerig: Dáciának nevezték.

nácsban levő igen tekintélyes kiegyezkedési párt e kérdésben szavazni fog, s a mennyiben a kormány előterjesztései elfogadhatók lesznek, azokat győzelemre segítendi. És ez annál valószínűbb, mert a németek csak lármázni szoktak, de midőn döntő szavazásra kerül a dolog, különböző álokoskodások és fenntartások mellett ugyan, de még eddig mindenkor teljesíték a kormány kívánatait. Ha azonban e reményt a németek politikai éretlensége meghiusítaná, úgy a Hohenwarth-kormánynak nem marad más teendője, mint a birodalmi tanácsot feloszlatni s újlag a választók józan eszéhez folyamodni, kik tőle ezen, Austria lételevélre oly nagyfontosságú kérdésben bizonyára nem vonandják meg támogatásukat.

Bukuresti levél.*)

Oláhország sorsára, úgy látszik, rá van ütve a pecsét. Károly fejedelem egyelőre megmarad állomásán, és maradása becsületbeli kérdés. Míg a nagy fináncziális kérdés ki nem egyenlítettik, addig becsületbe vágó dolog, hogy helyét el ne hagyja, különben a válság közvetlenül bekövetkeznék. Csakhogy — akár megy, akár marad a fiatal Hohenzollern — a sors kimondta verdiktjét a nyugtalan, turbulens népre.

Oroszországnak — hogy orosz mondást használjak — mind „esont volt a torkában” a Napoleon-féle fölfedezés a latin fajról. Noha rákényszerültek egy lépést hátrafelé tenni, mégis Szentpétervárt soha le nem mondtak az óhagyományu moszkovita támadó keleti politika folytatásáról. A czárok politikája nem a véletlen szüleménye, nem egy éjszaka támadt „grande idée” eredménye, minő az volt, mely III. Napoleont vitte az ő Moszkva-Mexikójába. Mongol ravaszossággal és moszkovita nyakassággal üzetik a régi czél: Konstantinápoly meghódítása. És a bizánczi utat semminemű államnak, ha még oly kicsiny is, mely bizonyos európai pártfogásban részesül, elállania nem szabad. Gortsakoff soha sem mondott le arról, hogy elpusztítsa a Duna-menti partjan installált bevezett tényeket, s helyettesítse a Dunafejedelemségekben a statusquot. Első, de egyáltalán nem egyetlen czélja volt az őz kancellárnak a Feketetenger kérdése: valamint itt megsemmisítették a krimi háboru eredményei, azonképen számolni kell ama szerencsétlen hadjárat egyéb kényelmetlen következményeivel is. A legközelebbi az unio megbontása, mely különben is ez óráig semmiféle hatalom által el nem ismertett. Nekem azt mondá tegnapelőtt egy diplomata, hogy Szentpétervár és Konstantinápoly között a tárgyalások a fejede-

*) A „Reform” e tudósítását annnyival inkább érdekesnek tartjuk az utámközlésre, mivel tegnapi vezércikkünk állításait sokban igazolja. Szerk.

1. Pannonia.

Pannoniát elsőben Octavianus Augustus császár, a Krisztus születése táján foglalá Róma világbirodalmához, s ehhez csatolva maradt a IV. század végéig. A négyszáz éves római uralom alatt virágzó municipiumok keletkeztek római s vegyes pannon polgárokkal. Acincumtól, a Dráva tövéhez, úgy a Balaton és Fertő vidéki városok felé, valamint a Rába mellékén; jó kőutak vezettek, s ez utak mellékét különféle diszes sir-, fogadalmi-, mértföldmutató, s egyéb emlékkövek (ez utóbbiak közt, a Duna mentén Bölcskén, a Marcus-Aurelius császár tiszteletére az alpesi I. gyalog s Pöntölén a Gordianuséra a római IX. lovas cohors által állított feliratos kőtábla) szegélyezték. Az ipar, az áruforgalom, a Dunán, a Balatonon, és a belföldön élénk vala. És habár másfél évezred hosszu ideje, a változó égal viszonyosságai, az egymásra következett vándornépek dúlásai, Rómára vonatkozó majdnem minden életmet eltöröltek a föld színéről; az elpusztult municipiumok helyébe új városok keletkeztek új nevekkkel, új lakosokkal: a föld gyomrából folyást sok érdekes urnák, sir s egyéb emlékkövek, különösen érmek kerülnek fel, megannyi tanui a rómaiak itteni mozgalmas életének, s hogy Róma, valamint a világ három részére terjedt egyéb tartományait: Pannoniát is elárasztá hatalmas szelleme műveivel. Midőn egy duna-parti castrum vagy municipium romjai közt, együtt találjuk, tehát folytonos négyszáz éves forgalomban Augustus és a következő császárok nemcsak arany-, ezüst, de réz pénzeit is Theodosiusig, emlékezzünk vissza: Magyarországnak vagy Európa bármely országának négyszáz év óta mennyiféle pénze ment ki forgalomból!

Pannonia felosztottat felső és alsó-, prima et secunda kerületre; amaz, az Ennstől a Rábáig, emez a Rábától a Száváig terjedő tartományt foglalta magában, s a IV-dik században Illiria praefectura alá tartozott. Sirmium, az alsó Dráva-Száva köze, az itt született Probus császár óta, ki a Szávát szabályozta, a szeremi hegyeket szőlőkkel beül-

lemségek jövőre sorsa iránt be vannak fejezve. Oroszországtól eredt az új Románia destitutójának és két kaimakassággá való leszállításának kezdeményezése. Károly itt nem maradhat, s ha megy, akkor a két hatalom azonnal hozzá fog tervének valóztatásához, mely tervre nézve a megállapodás már megtörtént.

E fölöttébb fontos hírt önnök föltétlen kezeskedés mellett adom, a mi a hitelességet illeti, s hozzáteszem, hogy az orosz politikának ezen iránya hováhamarább érezhető lesz önnöknél is.

Oroszország azért indul ezen irányban, hogy anyagiilag közelebb férhessen a délszlávokhoz; a munka már is erősen folyik. Az önnök szlávjai ez oldalról erősen meg vannak dolgozva. Ime, ide irom önnök szóról-szóra, mit ír a szentpétervári „Golos“ ez évi 86-ik számának harmadik oldalán: „A Vojvodinából írják nekünk többek közt, hogy az orosz győzelem Londonban minden szláv szívét megörvendeztette az Adriától a Dunáig; csak Bécsben és Pesten idézett elő nagy rémületet. Oroszország győzelme a szláv-ság győzelme Európában; hála Gortsakoff herceg tapintatának és politikai tapasztaltságának, sikerült Oroszországnak az idővel járt körülményeket ügyesen kiaknázni s ismét az első hatalommá lenni. Mi szlávok soha sem kétkedtünk Oroszország hatalmán, erélyén és jó szándékain: most egy új korszak nyílik meg számunkra. A londoni conferentia Angliára, Ausztriára és Törökországra nézve az volt, a mi Sedan volt Napoleonra nézve. Ezt belátjuk, de azt is jól tudjuk, hogy az új Konstantinápolyba Bécsen át visz. És a mikor ennek napja elérkezik, akkor a szlávok ezreje és ismét ezreje fog tárt karokkal az orosz seregek elé menni. Biztosítom önt, hogy a határőrök inkább elhánnyák fegyvereiket, semhogy Oroszország ellen harcoljanak; sőt azon szóval fogják az orosz katonákat üdvözölni, hogy „éljen a szláv eszme!“ Még a délszláv katolikusok is őszinte barátai Oroszországnak: úgy tekintenek rá, mint szláv államra.“

A „Golos“ nagy gyönyörrel közli ezen ömlengést és biztosítja a levél íróját, hogy Oroszország erélyvel folytatja „jótékony“ politikáját a keleten.

Ezen ad usum Delphini írott epistolából láthatja ön, hogy mire kell a hajóhad a tengeren; láthatja, miért határozta el Gortsakoff Oláhországnak (persze az oláh hazafiak hathatós hozzájárulásával) szétmállását: a minden időben következetes és öntudatos orosz politika végcéljairól van itt szó. A délkeleti kitorés elmunkálatait végezni, soha sem tartozott az orosz kabinet utolsó gondjai közé.

Fadejew kijelenti második röpiratában, (melyet önnöknél 6 hónappal megjelenése után fedeznek föl s újdonsatúnak árulnak), hogy három dolognak kell az orosz actiót bevezetnie: 1) a Feketetenger deneutralisatójának; 2) a visszatérésnek a status quo ante bellumra (Krim) és 3) a kárpáthatárokat, mint hadműveleti bázis meghódításának.

Az első pont teljesítve van.

A második pont teljesítésére a pillanatban dolgoznak s teljesedése közelebb van, mintsem hinnők.

A harmadik pont létesítésére a bevezető lépések, mint a „Golos“ több buzgalommal, mint óvatossággal elárulta, már megindítottak.

Ez az oláh kérdés jelentősége: reményilem önnök érdeméhez képest fogják méltatni.

Belső-Szolnok megye közönsége Toth Vilmos m. kir. belügyi miniszter urhoz a következő üdvözlő-feliratot intézte:

tette, legvirágzóbb része vala Pannoniának. Az alsó Rába vidékét, a III. század végén Galerius császár kegyelte, s nejről Valeriának nevezte.

(Folytatása követ.)

BIRÓ MÁRTON.

— Elbeszélés. —

Irta **Beőthi Zsolt.**

(23-ik Folytatás.)

— Ugy? De mit is mondanak?

A madame bővebb kézmozdulatokhoz folyamodott és Jakab fejében világosság kezdett derengeni. Rózá kellett különböző fenyegetések előrebocsátása mellett beidézni a kertből, hova daczoskodva kivonult.

A mint megértettem, hogy mi van a doleghan, kiesttem én is, hogy segítségére legyek Jakabnak, ki nagy lépésekkel baktatott utánam, kezeit zsebre dugta és közös fejét melán lecsüggesztette. A kertben olyan vidám volt minden, hogy a mint körülnézett az ember, szinte hajlandó volt elfeledkezni, hogy az a mosoly, a mely körülveszi, egy haldokló mosolya. A száraz orgonaágak egyre bolingtattak körülöttünk, míg a napsugarak bujdosít játszottak közöttük. A kert végében emelkedő magas jegenyefák tetejére valóságos, ragyogó arany-koronákat illesztett az őszi nap. A száraz levelek lábaink alatt zörögtek, fölöttünk pedig a közeledő tél fecskéi, a czinegék fittyentgettek.

Róza kendőjében burkoltan a jegenyék alatt sétált és komor pillantásokat vetett maga körül. Ugy látszott, várta Jakabot az újságokkal.

Az öreg német megállt előtte és tisztességesen köszönt neki. Róza csak félvállról szólt oda neki:

— Nos, mi újság?

— Újság kisasszony? Az semmi, — beszélt Jakab ur. Hanem a madame azt üzeni, hogy ha föl nem tetszik rögtön jönni, az egész oszonnáját a Lamour fogja megkapni.

Nagyméltóságodnak ő Felsége Magyarország apostoli királya által belügyminiszterre lett kineveztetését e megye közönsége mint a valódi democratia vívmányát benső örömmel fogadta; s midőn Nagyméltóságodnak ez alkalomból e megye közönségéhez intézett leiratából kellemesen győződünk meg, miszerint az abban kifejtett irányelvek egyszersmind a mieink is — örömmük megkétszereződött.

Nagyméltóságodat kitűnő tehetségei emelték az elfoglalt fényes polczra, s ez valamint rendithetlen hazaszeretetet, úgy bőles mérséklettel párosult erélye biztosítékul szolgálnak nekünk arra, hogy hazánk jelen átalakulási korszakában, melyben a megyék és községek rendezésével Nagyméltóságodnak nagyfontosságú szerep jutott, működésétől, a belreformok jelen nehéz pillanatában úgy mint a jövőben a legaldásosabb eredményt remélhessük.

Mig tehát egyfelől hazafiúi őszinte bizalommal üdvözljük Nagyméltóságodat fényesnek ígérkező jövője hajnalán, fogadja — kérjük — másfelől azon határozott biztosításunkat, hogy mi hazánk javát czélzó alkotmányos működéseit hazafias készséggel támogatni őseinkhez, ősi érnyeinkhez hiven, mindig a legszebb feladatunknak ismerendjük.

Végre, engedje Nagyméltóságod azon őszinte ohajtásunk nyilvánítását, hogy a haza és az általános jólét felvirágoztatására irányuló ernyedetlen munkásságának, tevékenységének a közmegelegedés által megérlett gyümölcsait sokáig élvezhesse, s a vezetése alá vett belügyi miniszterium élén, mint alkotmányos és független magyar miniszter, a legerősebb védpaizs által a közbizalomtól fedve és védve, sokáig éljen!

Hazafiúi tisztelettel maradván stb.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, április 19.

(s.) A párisi forradalmat német beavatkozás fogja elfojtani: ez az, mi napról napra valószínűbbé válik. S nem nagy politikai bölcsesség kell hozzá, hogy e szomorú eredmény előidézésével ép oly mérvben vádoljuk a versaillesi kormány erélytelen, hogy ne mondjuk tétlen eljárását, mint a „commune“-t. Legigazabb színekkel festi Páris helyzetét a „Le National“, midőn egyik cikkét így végzi:

„Ime ez Franciaország képe nyolcz hónap óta; halatlatlan vereségek szégyene a történelemben, az összes erősségek kapitulatiója, területének eldarabolása, invasió s hadikárpótlások által való tönkretetés, és végül, mintha ennyi szerencsétlenség sem lenne elegendő: a meghasonlás Párisban, az ezzel járó nyomor és talán hónap ismét a poroszok!“

„Már három hete, írja ugyancsak a Le National 10-iki számában, hogy Páris fellázadt s milliókra mennek azon károk, melyet az ipar és kereskedelem szenvedett. Csaknem az egész lakosság fegyverben van; ott áll a Vendometéren az erődökben s egyebütt; fogyaszt mindenütt, de nem termel. A boltoknak legalább fele zárva, nemkülönben a gyárak és műhelyek is. A tartományok s a külföld nyolcz hónap óta már el is feledte az utat Párishoz, és ha tovább is így folytatjuk, el fogja feledni egészen. Pedig az egész idő alatt mitsem termeltünk, a készből éltünk, mint télen a medve és a morgia; de míg ez állatok minden ősszel megújítják készleteiket, Páris ellenkezőleg ki látszik meríteni a magától.“

E ferde és sajnálatraméltó eljárás azonban nemcsak Párisnak van ártalmára: szenvednek ez alatt a tartomá-

— Nem a Lamour fogja kapni, — kiáltott Róza. Nézze meg az ember. A madame mindent az ő kutyájának foglalta le, a mit maga meg nem ehetik. Azt üzenem, hogy az oszonnámát a Mufti-macska kapja. Legalább megkarmolja a kezét, mikor odaadja neki. Elmehet.

Jakab megint zsebre dugta a kezeit, lecsüggesztette a fejét és visszafelé indult. Én nem értettem az egész korrespondenciát és kértem Rózá, hogy ne daczoskodjon.

— Ne daczoljak? — felelt ő kigyuladt arczeal. Hagyja el Márton. Nekem maga, a nénéim és az egész világ hiába fogja mondani, hogy ne daczoljak. Daczoltam valaha magával? Emlékezik egy rossz szavamra? Volt-e csak egyszer is kifogása a viseletem ellen? Nem fogadtam szót mindig? Csak mondja meg őszintén, mondja meg a szemembe. Tanuljon egyszer maga is valamit tőlem. Ha mást nem, őszinteséget. Én, a mit érzek, mindenkinek a szemébe mondom.

— De mondja csak meg, Róza kisasszony, mi indította föl ennyire. Hisz az arca csak úgy ég, a szemei tüzelnek, egészen föl van hevülve. És az idő hűvösödik, meg fog fájni.

Féltem rátekinteni.

— Igaza van, — mondá. Igen föl vagyok hevülve, alig birom már tovább. Minek is ez a kendő rajtam.

És félrelökte. Azután tovább indult és erős lépteiket erőtetett; de nehezen ment neki, mert egész testében reszketett. Egyszerre hirtelen megállt és odaszólt hozzám, ki csendesen állottam egy fa mellett.

— De még nem felelt arra, a mit kérdeztem. Megsértettem-e valaha; nem fogadtam-e szót mindig?

— Nem tagadta meg soha a mire kértem. Ne tagadja hát meg most se.

— Mit? Elmondjam, mi bajom? Jó, szívesen. Csinaltam-e én titkot valaha valamiből?

— Nem azt, nem azt Róza kisasszony. Majd más-kor; elő annak is alkalma. Bár mindenre kész lennék, hogy megvigasztalhasam, most egyebet kérek. Nénjei bi-

nyok is; Havre nem adhatja el gyapotját, Bordeaux és Marseille nem talál vevőket buzájára.

Egyedül a németek olvassák végtelen örömmel a táviratokat, melyek óráról órára tudatják velük a nagy város öngyilkosságának hatásait, a melyet az ő szörnyű ágyukik nem voltak képesek legyőzni.“

A poroszok annyira elégedetlenek a kormány eljárása és lassúságával, hogy Thiers-nek lemondásával kellett fenyegetni Bismarckot, miszerint a német beavatkozást megátolja, mire a német cancellár azon esetre tartotta fenn a közbelépést, ha mégis a felkelők aratnák a végső győzelmet.

Cluseret-nek, a párisi felkelő nemzetőrök tábornak főnökének f. hó 15-én reggel kiadott jelentése szerint a versaillesi csapatok a megelőző éjjel megtámadták Vanves erődöt, de nagy veszteséggel visszaverettek s éjjelutáni egy órakor ismét minden csendes lőn. Ugyanaz nap reggelén Endes tbk. következő jelentést tette Párisban: Borzasztó éjszaka; a harc tegnap este 10 óra óta folyvást tart.

Az ágyuzás a város ellen, főleg a Maillot-kapu körül ismét egész hévvel megkezdett 15 én, az előőrök közt pedig heves csatapaté volt.

Thiersnek a párisi békéliga követeléseire adott felelete után a commune egész Párist jogainak védelmére hívja fel. Cluseret a 18. 19. és 20. nemzetőri zászlóaljakat felosztatta, a tuilleria és a belleuille negyedben pedig torlaszokat rendelt emeltetni, hogy Párist „a barbarokra nézve bevehetetlen“ erőddé tegye. A versaillesiak, ugymond, összeküldtek a köztársaság ellen; a munkásokat erélyes támogatásra szólítja fel s 4 frankotigér nekik naponként.

A táviratai közlekedés Párisban ismét helyreállott. Issy erőd hír szerint nagyon sokat szenvedett a közelebbi napok alatt. Rochefort tanácsolja, hogy a korona ékszerai, melyek most a bankban vannak letéve, adassanak el.

Le Moussu polgármester a (montmartrei) Sz. Péter templom ajtajára a lelkész elfogatása után e hirdetést függesztette: „Tekintve, hogy a papok banditák, s hogy a templomok barlangok, hogy a tömeget erkölcsileg meggyilkolják, a midőn Franciaországot az istentelen Bonaparte, Favre és Trochu körmei alá hajtják: rendeljük, miszerint a templom bezárassék.“

A nemzetgyűlés baloldali tagjai a fölött tanácskoznak, nem lenne-e czélszerű a nemzetgyűlést a következő uton a köztársasági kormányforma elismerésére szoritani: Először, a kamara alkotmányozó gyűléssé alakítandó át; e felétől szerintők a párisiakat is megadásra bírni; másodsor Thiers két évre a köztársaság elnökéül választandó.

Lajthántuli dolgok.

Monarchiánk nyugati felében a kedélyek izgatottsága, mely a Potocky-miniszterium lelépte után napról-napra egész a legutóbbi időig mind magasabb hullámokat vetett, és pedig leginkább a bizonytalanság, a kétség, a válság sejtelmének nyomasztó hatása alatt, mind inkább szűnik. Legáltalább külsőleg. Meglehet azonban, hogy ez csak a látszat csalódása; de annyi áll, hogy a lengyelekkel való csaknem bizonyos kiegyezés, valamint a csehekkel még mind folyó alkudozások sikere iránti kilátások szülték a politikai izgalom viharának e, meglehet, csak ideiglenes nyugalalmát.

Legfontosabb újdonság most Ausztriából, hogy a nagytekintélyű galicziai honfi, Grocholski miniszterre neveztetett ki. Ismerve e férfinak nagy befolyását pártjára, mely a többséget képezi a lengyel-galicziai pártok között,

zonynyal hasonló felindulásban vannak odafönn, mint kegyed itt. Nem lehet elejét venni ennek, akármi is az oka? Hallgasson az én kérésemre kisasszony. Ime itt a kendője. Hadd adjam föl én, hadd vezessem ki a kertből. Jöjjen csöndesen föl.

— Föl? Én? Most?

— Igenis kisasszony, föl és most.

E szavakat Jakab mondá, ki ujjal megjelent, ujjal kihuzta kezeit zsebéből, ujjal meg hajtotta magát és így folytatta az üzenetet:

— Igenis most. Eufrozina ő méltósága oly mérges, hogy a mint elmondtam, a mit a kisasszony üzent, a Muftit rögtön kikergette a szobából. Eulália ő méltósága pedig a Lamourt hajtotta ki utána. Odakünn aztán a Mufti meg a Lamour összeveszték a kisasszony oszonnáján. Különbben tessék rögtön feljönni, mert különben holnap ebéd nélkül tetszik maradni.

Jakab úgy látszik, nem igen akarta bevárni a választ, mert kezeit készítette bemélyíteni zsebébe, mikor Róza rákiáltott:

— Jakab!

— Tessék parancsolni kisasszony.

— Hallja-e Jakab, mondja meg odafönn a madame ő méltóságának és nénéim ő méltóságainak és mindenkinek, a kivel csak találkozik, hogy én nem vagyok éhes és holnap sem leszek egy cseppet sem éhes és magam nem fogok ebédelni, nem pedig ők nem adnak ebédet.

Jakab még mélyebben csüggesztett fejével indult utnak. Róza hirtelen hozzám fordult és megszólított:

— Én nem mehetek föl, Márton. Valami sugja bennem, szól valami a szivemben, hogy ne menjek. Én nem tudom, hogy jó-e rá hallgatnom; csak azt tudom, hogy nem bírok fölmenni. Rosz leánynak tart ön engem? Hálátlannak és rossz szívűnek?

(Folyt. köv.)

e kineveztetést a Galiciával fajt accomplivá vált békejelének tekinthetjük.

Ha vajjon sikerül-e a Hohenwart-kabinetnek a csehekkel is transzignálni: nagyon kétséges. Csehország sokkal inkább ki van téve a germán elem áramlatának, mint a lengyel; s így a külföldben is nagyobb részt utopikus panszláv eszmékkel sűrűlt csehek valószínűleg még kétszer is meggondolják a dolgot, míg valami egyezményen megkötnek jövőre kezűket. S így mi legalább legkevésbé sem csodálkozunk, hogy a csehek erős garanciákkal kívánják nemzetiségüket körülvenni, mint a lengyelek. Egyébiránt a panszlavizmussal való kacérkodást, hogy csak fegyvernek tekintsük az osztrák németiség centralistikus germanisatióját ellenében: ehez sem tartunk mi valami rendkívüli optimizmust szükségesnek.

Nagyfontosságu hír az is, hogy Firecek állítólag letenné a vallás- és közoktatási tárczát, mivel az egyes koronartományoknak nyújtandó autonomia fölöslegessé tenné őt. Ha ez megvalósul, akkor ebben nagyhorderejű concessiót nyernének a landtagok. Egyébiránt megtudjuk nemsokára az egész alkotmány-revisiót, melyet a Hohenwarth ministerium nemsokára a reichsrath elé fog terjeszteni.

A nem német ajkú osztrákok mögött azonban nem marad el a német osztrákság sem s különösen nagy tevékenységet fejt ki a centralista németiség, mely már egy u. n. „nemzeti ligát” is alakított, mely törekvéseinek támogatására még a németországi testvéreket is felhívta. E törekvések célja: Ausztriában a germán elem supremáciáját fenntartani.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, április 20. 9 ó. 55 p. d. e.
Kérkezett: április 20. 10 ó. 40 p. d. e.

Tizenhetedikén roppant harc Asniéresnél, a lázadók nagy veszteségekkel megverettek. Másnap a lázadók Colombesnél Dombrowski alatt kétségbeesési harcot kezdettek, újból megverettek, a Szajnán átűzettek; ennek hidja összedőlt, sokak vízbe hulltak. Nagyszámu fogoly. A versaillesiak megszállották Asniérest, egész Neuillyt; a lázadók a városfalakig hátráltak. Ducrot friss sergei egyesültek Mac-Mahonnal; döntő támadás Vitry felől ma váratik.

Békés alkudozások is folynak; a lakosság legnagyobb része kétségbeesett, semmi élelmi szer.

A commune megtalálta, lefoglalta a koronaékszereket. Thiers Favre ezüstnemüiből pénzt verettek. Az adósságok fizetését három évre elnapolta.

Bordeauxban csekély zavarok.

Chybiorz Pál.

Városunkban ez idő szerint egy férfiú tartozkodik, ki csodálatos emlékezőtehetsége miatt mindenütt magára vonta a közbámulatot. E férfi nem más, mint a számok királya, Chybiorz Pál. Hosszadalmas volna sokat tapasztalt embernek viszontagságtelejes életét leírni s azért jobb lesz, élete főbb mozzanatainak leírására szorítkoznunk.

Ch. P. szegény sorsu szüleinek 19-ik gyermeke, Szilésiában, tescheni kerületben fekvő Schwarzwasser nevű városkában, az 1827-diki évben aug. 6-án pillantotta meg először a napvilágot, melynek fényét csak kilencz hónapon át láthatá a gyermek; mert ezen időtájban mérte rá az isteni gondviselés azon súlyos csapást, melynek folytán szegényre nézve a nap éjjé, az élet halállá változott. Minden gyógyítási kísérlet hasztalan volt s a szerencsétlennek, bele kellett nyugodnia a leverő gondolatba, hogy ő reá nézve a természet s az életnek szépségei örökre elvesztek. Hetedik évében a kétségbeesett szülők a brünni vakok intézetébe adták, hol a gyermek a vallástanon kívül csupán egy hangszerben, az erdei kúrtben, nyert oktatást. Hét évig tartózkodott itt, mely időnek leteltével visszatért a szülői házhöz. Ámbár a szegény gyermeknek eddigi élete is szakadatlan láncozota volt a szenvedéseknek, viszontagságoknak, mégis csodálandó, hogy nem törött meg egész testi és lelki ereje, midőn szülőhelyére visszatérve szüleit a legnagyobb nyomorral küzdve s az éhhalálnak prédául dobva találta. A bajon segíteni volt a jó fiu célja, s ez okból más hat zeneértő vak fluvál szövetkezett, kiknek társaságában beutazta Morvaországot, Sziléziát, Ausztriát, Bajor és Szászországot. S e szünet nélküli bolyongás folytatott mindaddig, mig nem egy újabb baj, nagy mérvben jelentkező mellfájás köteleességévé tette a zenélés beszüntetését. Erős lélekkel fogadta e csapást, habár nem csekély mérvben sérté az ifjú önbecsírését, azon tudat, hogy ezental az emberek kegyadományaira lesz utalva.

Azonban egy csekélynek látszó esemény más fordulatot adott a dolognak. Egy főreáliskolai tanuló, ki ugyan azon városkában való volt, észrevevén a vak ifjubar lapangó mennyiségteni észt, a mennyire lehetséges volt, megismertette őt a négyzet s köbrelemeléssel s ezek ellenett műveleteivel s őt további önképésre buzdította. A mag jó földre esett: a vak Chybiorz csakhamar hirre tett szert a városkában mint ügyes fejszámoló.

Ez időben történt, hogy a schwarzwasseri plébánosnak két idegen uri vendége személyesen akart meggyőződni a vak Chybiorznak ügyességéről. A próba föllámulta a várakozást s az egyik ur lelkesedésében fölszólította az ifjut, hogy ha bármikor leend is szükségben, jöjjön hozzá Troppauba s baján azonnal segítve leend. Ch. kapva az alkalmon, az utiköltségek fedezésére pénzt kölcsönzött s azzal elindult Troppauba Prahasek urat fölkeresni, de ettől ugyan semmi segélyben sem részesítettett. Reményében így csalódva, mindenkitől elhagyatva, testileg tönkre téve nyugodt lélekkel nézett a lassu léptekkel közeledő éhhalál szemébe. De könyörült a sors, s nem tót

küldött a szegény ember számára Blaha troppai gymn. ideigl. igazgató személyében. Ennek buzdítására ugyanis határozta el magát Ch. az egybegyűlt gymnasiumi ifjuság előtt bemutatni képességét (1857 márcz. 6-án). Talán az érzés, mely az embert elfogja, midőn a toronyról lebukik, nem lehet oly rossz, mint az, mely engem elfogott, midőn magamat több száz tanulótlól környezve lenni tudtam, kik előtt a legkisebb hiba a legnagyobb nevetésgétyárává tehetett volna. De meg volt a kezdet s a többi csak gyerekség! szokta ő gyakran mondogatni. Ez időben kezdődik a 60 ezer mértföldet meghaladó utazás. Troppauból Teschenbe ment, onnan Olmützbe, innen Csehországba, hol a kedvező siker által fölbátoritva egy hosszabb utazásra határozta el magát. Beutazta „legjobb barátját” (ólmosbot) társaságában Németországot, Helvétit, Dániát, Francia- Angol s Magyarországot s most Erdélynek öhajta képességét bemutatni.

Hihető, sőt bizonyos, hogy e csodás emlékezőtehetség e bércezen honban is mindenkit csodálattal fog elöltöteni. — Egy hatvan-hetven számjegyből álló számsort egyszeri hallás után napok, hetek, sőt hosszabb idő multával is képes hiba nélkül elmondani. Ugyanennyi számjegyből álló sorral a legnagyobb könnyűséggel végzi a négy alapműveletet. Tíz, husz, sőt több jegyből álló mennyiségtan néhány másodperc alatt négyzetre, köbre emelni, vagy négyzet-, köbgyököt fejteni, egy ismeretlennel bíró egyenleteket megoldani, ez nála „gyerekség.” Egy előtte kimondott számsor akárhánnyadik számjegyét pontosan meg tudja mondani s ha netán több sor volna egymás alatt kívánatra elmondja az egymás fölött álló számjegyeket. Ha valakiről, ugy ezen emberről bizonyosan el lehet mondani Vörösmartynak szavait: „Járatlan utakon ki jár.” Ki tudja, mily rövidítéseknek nézue a mennyiségtan elébe, ha ezen ember az önköltötte — s ugy látszik csatlakoztatlan szabályokat a világnak tudomására hozná? S hogy rendszere nem lehet nehéz, kiteszik azon nyilatkozatából, hogy „megfelelő” tandij mellett bárkit képes 5—6 óra alatt rendszerével jól megismertetni.

Erősen hiszszük, hogy Ch. tudománya nincs az emberiségre nézve elveszve s adja az ég, hogy Ch. a mennyiségtan terén ugyanaz legyen, a mi volt az írás terén Gabelsberger!

Oldján.

NAPI HIREK.

— A szent Ferencz rendiek helybeli főnöke, minapi hirünk alkalmából felkeresett bennünket s tudtunkra adá, hogy a refectorium haszonbérbe adását már elődje tevő, s a még két évig érvényes szerződést neki nincs hatalmában letelte előtt fölbontani. A helyiség műértékű darabjai egyébiránt gondos fölügyelet alatt állanak és semminemű kárt nem szenvednek. Örülünk e fölvilágosításnak.

— Városunkban jelenleg számos idegen honvédtiszt látható, kik a végből sereglettek össze, hogy a dandár-gyakorlatokban részt vegyenek.

— A m. vásárhelyi jótékony nőegylet a következő nyílt köszönetet teszi közbe: „Boldog emlékezteti iktári gr. Bethlen Kata gr. Bánffy Miklósné ó nagyméltósága gyermekei megbízásából a boldogult grófné emlékére a helyi jótékony nőegylet kebelében teendő alapítványul 200 irva kétszáz o. é. forint kézbesítettén, említett nőegylet választmánya folyó évi április 3-án tartott gyűlésében, azon összeget „gr. Bánffy Miklósné gyermekei alapítványa” czime alatt kezelteti, s a nemes szívé alapítók ezen adományért hirlapi uton, s egyszersmind gr. Károlyi kdné ó nagysága, mint legnagyobb örökös személyéhez az érdekelteknek leendő szives tolmácsolás végett intézendő hála köszönetét nyilvánítani elhatározta. Midőn a nőegylet választmánya ebbeli határozatát ezuttal nyilvánosságra hozza, nem teheti, hogy a kegyes adományért a szent cél érdekében ismételve hála köszönetet ne szavazzon, s kérje a mindenható, hogy nyujtsa hosszúra azoknak nagybecsű életét, kiknek szívóssága ily nemes tettekben nyer gyakori kifejezést. Gr. Toldalagi Eszter, egyleti elnök. Kovács János egyleti jegyző.

— Biró Béla, volt honvéd, Pestmelletti pusztai birtokát háztelkekre osztva, azon egy új várost akar telepíteni s fölkerlte Kossuth Lajost, hogy a telepet nevéről nevezhesse el, egyszersmind egy házhelyet is följajánlván az u. n. „számműzött”-nek. Kossuth most levelett intézet B. B.-hoz, melyben megengedi a Kossuth-telep elnevezését, de kéri a tulajdonost, hogy mentse föl az ajándék elfogadásától, miután nem lenne képes azt viszonzni s azt indítványozza, hogy a telket ajándékozza akár egy volt honvédnek, akár egy honvéd-özvegynek, vagy árvának.

— A honvédség keletkezte óta, tehát 1869-től egész 1871. april 15-ig kiképeztetett a fő- és kerületi tanosztályokban, a tiszt, tisztképző s altiszt iskolában a gyalogságnál: főtiszt 704; hadapród 516; altiszt 5232. Lovasságnál: főtiszt 137; hadapród 87; altiszt 384. Utászatonál: főtiszt 13; altiszt 164; köztűz 1967. Szórlövészetenél (mitrailleuse) (A szórlövészeti oktatás most van folyamatban): főtiszt 7; altiszt 21. Tehát összesen főtiszt 861; hadapród 603; altiszt 5801.

— A közelebb tartott miniszteri tanácsokban szóba jött az országgyűlés szünideje is, miután a kormány részéről Horváth Boldizsár már kinyilatkoztatta volt, hogy a nyári hónapok alatt nem lesznek ülések. Azonban csak hozzávetőleg lehet még most határozni, miután a képviselőház szemközt a tárgyalandók halmazával, abban a helyzetben van, hogy ráférne, ha 24 órából 48-at tudna csinálni. A szándék az, hogy a jelen ülésfolyam május végén beárassék, s aztán az új ülésfolyam rögtön megnyilván, a megalkulás után junistól szeptemberig szünetelne. Szeptemberben bemutatná a kormány az 1872-iki költségvetést, mely a pénzügyi bizottságnak adatván át, ez alatt a ház ismét szünetelne. Reménylik, hogy így a budget-tárgyalást még ez évben be lehetne fejezni, s újévtől a hátralevő javaslatokra kerülne a sor. April 20-án aztán véget ér az 1869—72-iki országgyűlés.

— Tűzvész. Tegnapelőtt este a szineloadás alatt a kül-magyarutezában Csizsér házánál tűz ütött ki; midőn

a helyszínére értünk, a lángok már magasban fölesapódtak, de a városi oltóeszközök még sem érkeztek meg; később vontatott néhány ember egy fecskendőt, nemsokára egy másodikat, és csak a harmadik elé voltak lovak fogva. A tűzoltás ily rendszere mellett leeghetett volna az egész szentpéteri külváros, ha történetesen teljes szélséend nem uralgott volna. Ezen eset is erős argumentum, hogy városunkban tűzoltó-egylet szerveztessék; különben most is leeggett 3 ház s egy csűr s még több is égett volna el, ha a dohány-gyár fecskendője nem működött volna oly hatálylaly, hogy egy oldalon a tüzet föltartoztatta. Mint halljuk a tűz kenyérsütés alkalmával támadt. E házak ugyan biztosítva voltak, de a biztosítás két hét előtt lejárván, meg nem újítottott.

— Brenner Jenny kiasszony tegnapelőtt este mutatatta be magát a közönségnek színházunkban. A Szevillai borbélyból a levélírást elnekelte s játszott; énekelte azonfelül változatokat Prochtól, népdalokat s a csók-keringőt. A kiasszony roppant terjedelmű hang felett rendelkezik, technikája pedig bámulatos s kivált alsó hangjai igen szépek, rokonszenvesek. A közönség minden részletét élénk tapssal üdvözölt. Ma Luciát éneklő B. J. kiasszony s a tegnapelőtti után itélve várható, hogy a színház zsufolákig megtelik. Ezen énekrészeket megelőzőleg adattak a „Kompanisták”, azt követőleg pedig „Erneszt”. Az első szívtelen kimenete miatt a műsorozatból teljesen kimaradhatna, a másik pedig sikamlós volta miatt is elmaradhatna, bár érdekes kis semmiség.

— Tűzkrónika. A folytonos szeles idővel mindennap szaporodik a tüzesetek száma: A napokban megint égések voltak, Kőrispatakon, hol 12, Spemszen hol 71, Oszlányon hol 115 épület lett semmivé; egyes kisebb nagyobb égések voltak Deésen, Szombathalván, Alvinczen, Fenesen, S.-Szt.-Györgyön, Tasnádon, Orosziban, Jobbágyháznál, M.-Telkesen, Szebenben, Kászonyban, Kecelen, Bácséban, Mohán, Tekesden, stb. Ennyi intő példával szemben nem tudjuk eléggé ajánlani a biztosítást.

— Tréfás dolgok Párisból. M. T., az északi vasut állomásfőnöke, három férfit lát maga előtt, kik az 1792. forradalmi korszak öltönyébe bujtak. Ezen farsangi kinézésű urak fontoskodó pófával megtámadták az állomás főnökét: „Uram, ön megengedi, hogy ifju emberek elutazzanak és magukat a katonaszolgálat alól kivonják.” „Messieurs,” felelé az állomásfőnök, „én önöket nem ismerem, és itt a poroszok az urak; egy porosz tiszt rendelkezik itt; bemutassam önöket neki?” Erre megjelent a tiszt; de a modern Robespierre-k — megszöktek. — Egy másik történet kevésbbé mulatságos. Mistress Forbes, egy anglikan pap neje, árulással vádoltatott. Mindenki látta, hogy a commune katonái közt röpiratokat terjeszt. Az asszony bezáratik, de keményen tagad mindent; végre kiderül, hogy a lázító iratok nem voltak egyebek, mint jámbor vallásos nyomtatványok, melyeket a szegény asszony azon hitben terjesztett, hogy a szükség idejében megvédjék a katonákat. Természetesen az asszony szabad lábra helyeztetett.

— Beust gróf egy epigrammja. Beust gróf, ki néha a költészethez is fordul, Ugolini grófnőhez a következő epigrammot írta:

A madame Ugolini!

Vous demandez on portrait — ne serait — ce pas une erreur?

D'être jeune on beau, je n'ai plus le bonheur.

Je me flatte, que c'est on esprit, que vous admirez bien:

Vraiment ce sont les femmes, qui s'échaffent pour rien.

Beust.

(Ön arczképemet kéri — nem tévedés ez? Nincs szerencsém többé ifjunak vagy szépnek lenni. Hízolgó rám nézve, hogy ön eszemet csodálja: valóban mily kevésért hevülnek a nők.)

— Uj vallásfelekezeti van alakulóban Bécsben; kereszténynek csak annyiban mondható, a mennyiben Krisztus tanainak fölveit dogmákba foglalta, különben a pozitív isten létét tagadja és az „isten eszméjét csak az abszolút tökély eszméjének ismeri el, mint a melyre az emberi értelemnek szüksége van.”

— Egy szípi referens és bíráló e napokban a hamburgi törvényszék elé került. A bíráló azt állította az egyik színészről, hogy néhányszor megakadt, mire a színész becsületsértésért pört indított. A sugó, mint tanu azt vallotta, hogy Oppenheimer ur (a színész neve) nem akadt meg, ugynevezett „mesterséges pausákat” sem csinált, csak egy kicsit hosszúra „nyújtogatta” a verseket. A Thalia-színház vezetője, mint műértő, szintén kihallgatott, s azt mondta, hogy a „nyújtás” nem fennakadás és sok színésznek a sajátja, a hires Anschütz is „nyújtogatott”; a mi pedig a fennakadás vádját illeti, azt olyannak véli, a mely egy fiatal színész pályáját megnehezítheti, sőt existenciáját fenyegetheti. A bíró erre elítélte a kritikust öt egész tallér lefizetésére. Bezzeg a mi színházunk szerep nemtudó urai nem mernének ilyen pört kezdeni.

Üzlet. A sz.-ujvári piac árjai april 17. 1 mérő tisztá búza, ausz. mérője, 5 ft 80 kr., elegybúza 4 ft 20 kr., rozs 3 ft 80 kr., törökbuza —ft — kr., zab 2 ft — kr., széna mázsája 3 ft — kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 12 ft. — kr. marhahús fontja 20 kr., konyhaliszt 12 ft — kr. borsó 4 ft 80 kr., lencse 4 ft 80 kr., paszuly 4 f 80 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Apr. 19-én 5%. Metalliques 100 frt 58.90. Kamat —. — 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 68 65. 1860. Kölcsön 96.75. Bankrészevény 742. Hitelintézeti részvény 200. frt. 278.80. London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/4. kr. 125.20. Ezüst 122.25. Cs. kir. arany 5.89. Napoleondor 9.96.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.60. Temesi 76.50 Erdélyi 74.25. Horváthországi 83.50.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

HIVATALOS.

1239 sz.

(138)

(1-3)

384.

Pályázat.

Az alólírt m. kir. jószágigazgatóság kerületében a következő állomások betöltendők: és pedig

1) egy erdészeti fogalmazói állomás a IX-ik rangsorozatban 900 frt. fizetéssel, 15 bécsi öl tűzifajárandósággal és 135 frt szálláspénzzel;

2) a vajda-hunyadi kir. erdőhivatalnál az erdőmesteri állomás a VIII-ik rangsorozatban, 1200 frt. fizetéssel, 20 bécsi öl tűzifajárandósággal, 100 frt. iroda, 200 frt. hivatal-szolga átalánnyal, 15 hold kaszálóval, 350 frt. utazási, és 600 frt. ló és kocsis tartási átalánnyal és szabad lak élvezetével;

3) három raktártisztai állomás és pedig a topánfalvi, szászsebesi, és a görgényi erdő hivataloknál a X-dik rangsorozatban és 800 illetőleg 700 frt. fizetéssel, 12 bécsi öl tűzifa, 20 frt. iroda átalánnyal és 10 hold kaszálóval, végre szabad lak, esetleg a fizetésnek 15%-ját tévő szálláspénzzel;

4) két pénztár ellenőri állomás, a görgényi és fogarasi erdő hivataloknál a XI-dik rangsorozatban és külön-külön 500 frt. fizetéssel, 10 bécsi öl tűzifajárandósággal, 8 hold kaszálóval, és esetleg szabad lak hiányában 15%- szálláspénzzel; végre

5) 18 erdőgyakornoki állomás külön-külön 360 frt. segélydíjjal.

A 2, 3 és 4 pont alatt nevezett állomásokat illetőleg a tiszti ovadék a fizetés $\frac{2}{3}$ -át elérő összegben biztosítandó.

Pályázni kívánók felszólítanak, miszerint kellőleg felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényeiket, melyekben jó sikerrel végzett szaktudományuk, az erdészeti államvizsga letétele, az erdő üzemnél szerzett gyakorlati képzettség, a fogalmazásban és a pénztári állomásoknál különösen a számviteli szakmában nyert jártasság is, továbbá a Királyhágón innen divó nyelvek, de főképp a magyar-nyelv — szó- és írásbani bírása kimutató, és végre az állomás, melynek adományozását óhajtják, megnevezendő, — máttól számítva négy hét alatt előjárásai útján ezen jószágigazgatósághoz nyújták be.

A m. kir. jószágigazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1871, április 14-kén.

NEM HIVATALOS.

(139)

 $\frac{2}{3}$

(1-2)

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak Bécsben, Stadt, Bognergasse Nro. 2. München, június 4. 1870.

Tisztelt úr!

Barátságos oldalról tanácsolták nekem, hogy heves fogfájdalmaim és odvas fogaim ellen, az ön Anatherin-Szájvízéhez folyamodjak. Már egy palack használata után fogfájdalmaim teljesen elmúltak.

Midőn ezen jeles vizeért köszönetemet nyilvánítom, ajánlom ezt minden fogfájdalomban szenvedők használatára.

Tuljes tisztelettel

Bonner J., hivatalnok.

Kapható: Kolozsvárt: Wolff J., Dr. Hincz Gy., Engel J. és Binder gyógy-szerészek és Karády J. B. Hunyadon, Holczér gyógyszerész. Tordán: Wolf gyógyszerész. Dézsen: Krémer Sámuel, és Roth gyógyszer. Déván Bosniaki és Gergely és Lengyel. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Teckendorf, Wagner gyógyszer. Károly-Fehérvárt: C. Zengerl gyógyszer. Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyon: R. Társa Ign. Bösörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N. Károlyban: Jellinek gyógyszer. Sainyer-Váralján: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih., Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Segesvárt: Fr. Teutsch J. B. Misselbacher-Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck: Tectoris G. M. N.-Almdson: Beech M. Gy. Sz.-Miklós: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczást Em. Földvárt: Temmer E. Brassóban: J. V. Müller gyógyszerész. Balázsfalván: C. Schiessel gyógyszerész.

Van szerencsénk tudatni, miszerint f. év április 24-kén a csucsai piacon

Karvázy József és Gyula

czég alatt egy szállitmány-, bizomány- és termény-üzletet nyitunk.

Fennjegyzett czég elvállal:

1. Mindenféle szállitásokat a Szilágyságba és onnan bármily irányba.
2. Nagyobb szállitmányoknál egyezményre lép és -a díjt a legjutányosabbra szabja.
3. Előlegez jószág és terményre csekély díj mellett.
4. Bevesz és elad bizomány-kép, vagy készpénz ellen minden termény és árucikket.

Pontos szolgálat biztosítatik.

(64)

(11-12)

Vizsgáljatok meg mindent s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusítványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller mólnövény-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő üdövsz, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer mezei esetben bebizonyulva. Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller övbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. április 8-án a növényország leghasznosabb nemeiből a legerősebb hatást keltő, erősítő és üdítő hatású fogva messzire kitűnőleg ösmerve agymor és végbél nyálkassága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomor-baj, vérhas, puffadás, és kólika-fájdalmak ellen.

Ezen kívül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen.

Egy eredeti, horgany-kupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 fr. 50 kr. Egy kisebb üveg 80 kr. o. é.

Kolozsvárt valódi minőségben csak Binder K. és Dr. Hintz Gy. gyógyszerészeiben kaphatók.

Brassóban: Jekelius F. gyógyszerésznél, Purzengasse; Duschon I. fűszerkereskedőnél, főter, és Kugler F. gyógyszerésznél, óvár; Szászvároson: Specht I. gyógyszerésznél, Beszterczen: Kelp F.-nél, Bukarestben: Frank Andr. gyógyszerésznél és Ovassa I.-nél; Gyula-tehervárt: Boos C.-nél; Csik-Szeredán: Winkler F.-nél; Dézsen: Krémer Jánosnál; Fogarásban: Megai I. gyógyszerésznél; Gy.-Szent Miklós: Fröhlich E.-nél, Szebenben: Sill M.-nél; Hosszúfalván: Jekelius A. gyógyszerésznél; Kézdi-Vásárhelyt: Lukács F.-nél; Medgyesen: Hienz A. gyógyszerésznél; Szász-Szebenben: Weissöril. G. A.-nál; Nagy-Enyeden: Horváth F.-nél. Kőhalomban: Szentpéteri I.-nél; Rozsnyón: Römer A. gyógyszerésznél; Segesvárt: Teutsch J. B.-nél, ki egyáltalán alaktárak felállítására is meg van bízva; S.-sz. Györgyön: Csutak és társánál; Feketehalomban: Reinhard C.-nél; Földvárt: Folberth E. gyógyszerésznél.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

(99)

(8-*)

KARVÁZY GYULA

fűszer, csemege és bor kereskedésében.

Schwechati ászok sör egy üveg . . . 36 kr.

Schwechati márcziusi

egy üveg . . . 38 kr.

Dajka sör egy üveg 42 kr.

Bakk-sör egy üveg 42 kr.

Nagyobb megrendelések-nél olcsóbb.

Minden egyes üvegért 10 krajczár visz-szaadatik.

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

MAGYAR POLGÁRI

TÖRVÉNYKEZESI RENDTARTÁS.

(1868. LIV. törvénycikk.)

Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísért GROISZ GUSZTÁV, jogtudor, a kolozsvári m. kir. jogakademián a büntetőjog és a polgári törvénykezés ny. r. tanára, a bírói és jogtörténelmi államvizsgálati bizottságok tagja.

Nagy 8-rét, 659 lap. Ára füzve 5 frt., diszes vászonkötésben 5 frt 70 kr.

A magyar váltójog kézikönyve. Az 1840: XV. t. cz. I. r. és az 1844: VI. t. cz. nemkülönben az ezeket kiegészítő rendeletek alapján, különös tekintettel a felsőbb törvényszékek elvi megállapodására. Irta Apáthi István. Ára 2 frt 40 kr.

A telekkönyvi eljárás rendszeres kézikönyve, honi törvényeinkhez és a törvénykezési szabályokhoz, különös tekintettel a végrehajtási eljárásra, alkalmazva és példagyűjteménnyel ellátva. Irta Schnierer Gyula. Második átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt.

A szolgabírák és esküdtek kézi-könyve, vagyis utmutató minden a szolgabírák és esküdtek által eszközözendő törvénykezési s közigazgatási eljárásokban, iromány-példákkal. Irta Kassay Adolf. Harmadik átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

Községi kalauz, vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, előjárók és jegyzők használatára; felvilágosító és útbaigazító jegyzetekkel s gyakorlati iromány-példákkal ellátva. Irta Tóth Lajos. Ára 4 frt.

Az általános polgári törvénykönyv, mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel. Felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva. Irta Hilibi Haller Károly. Nagy 8-rét, 816 lap. Ára füzve 6 frt., diszes kötésben 6 frt 80 kr.

A telekkönyvi törvény gyakorlati alkalmazása. A telekkönyvi törvény mindazon részeivel, melyek a feleket érdeklik, okirati s kérvényi mintákkal és példákkal felvilágosítva és azon rendeletekkel is, melyeknek közvetve a telekkönyvi ügyekre befolyása van. A felek és ügyködők használatára. Irta Fiedler Ignác. Második, Erdély telekkönyvezésére való tekintettel átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt.

Lónyay Menyhért nevezetesebb országgyűlési beszédei. Ára 3 frt.

A csödrendszer tekintettel a nevezetesebb külföldi csödtörvényekre s különösen a magyar csöd és csödeljárás részletes ismertetése. Irománypéldákkal ellátva elméleti s gyakorlati használatra. Irta Óvári Kelemen. Ára 1 frt 20 kr.

A váltó eljárás a marosvásárhelyi kir. tábla területén érvényes alakjában. Irta dr. Haller Károly. Ára 40 kr.

Közigazgatási törvények, miniszteri rendeletek és közigazgatási eljárás betűrendben iromány-példákkal. Írták Kármán Lajos és Kassay Adolf. Ára 2 frt.

Hivatalos kiadások:

1865/8-ik évi országgyűlési törvénycikk. 8-rét kiadás: füzve 2 frt., kötve 3 frt. Zsebkadás: füzve 2 frt., kötve 2 frt 80 kr.

1869-ik évi törvények gyűjteménye. 8-rét kiadás füzve 1 frt 10 kr., kötve 2 frt., díszkiadás: füzve 1 frt 20 kr., kötve 2 frt.

1870-ik évi törvények gyűjteménye. 8-rét kiadás: füzve 1 frt 20 kr., kötve 2 frt., zsebkadás: füzve 1 frt 40 kr., kötve 2 frt 40 kr.

Ezen törvények román és német nyelven is kaphatók.

1870 XLII. törvénycikk, a köztörvényhatóságok rendezéséről. Ára 30 kr.

Erdélyi telekkönyvi rendtartás. Ára 2 frt.

Törvény-javaslatok. I. A királyi jegyzőkről II. A jegyzői díjakról. Köz-zéteszi a m. kir. igazságügy-miniszterium. Ára 50 kr.

Javaslat az ügyvédi rendtartás tárgyában. Köz-zéteszi a m. kir. igazságügy-miniszterium. Ára 50 kr.